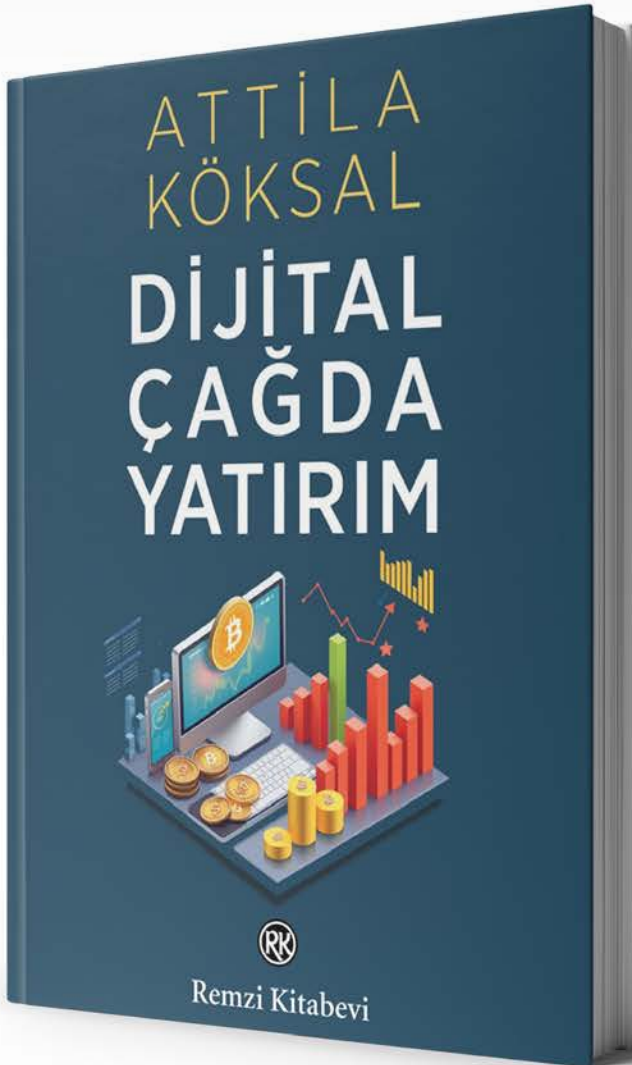

Bugünü Doğru Anlayabilmek için Nereden Geldiğimizi Bilmemiz Gerek

Attila Köksal, CFA ile Söyleşi

Atilla Köksal, CFA ile 2025 yılında Platin Dergisi tarafından “Yılın En İyi Finans ve Ekonomi Kitabı” seçilen “Dijital Çağda Yatırım” kitabı ile ilgili konuştuk.

Sayın Köksal, Dijital Çağda Yatırım kitabınız 2025 yılında Platin Dergisi tarafından “Yılın En İyi Finans ve Ekonomi Kitabı” seçildi ve kısa sürede geniş bir okuyucu kitlesine ulaştı. Bu ilgi ve ödül sizin için ne ifade ediyor? Kitabı yazma motivasyonunuz neydi?

Platin Dergisi gibi köklü ve itibarlı bir yayın tarafından bu ödüle layık görülmek benim için son derece anlamlı. Açıkçası kitabı yazarken herhangi bir ödül beklentisiyle yola çıkmadım; amacım, uzun yıllar boyunca edindiğim tecrübeleri mümkün olduğunca sade ve samimi bir dille paylaşmaktı. Ancak bu tür bir takdir, doğru bir ihtiyaca temas ettiğimi gösteriyor ve beni fazlasıyla motive ediyor.

Aslında bu kitabın çıkış noktası mesleki bir gözlemden çok, toplumsal bir kaygıydı. Yaklaşık kırk yıla yaklaşan meslek hayatım boyunca yatırım araçlarının, teknolojinin ve

piyasaların nasıl köklü biçimde değiştiğine birebir tanıklık ettim. Ancak şunu da gördüm: Araçlar değişirken yatırımcı davranışları, hatalarımız ve zaaflarımız büyük ölçüde aynı kaldı. Dijitalleşme yatırımı kolaylaştırdı ama aynı zamanda daha tehlikeli hâle de getirdi. Bu kitabı, özellikle bireysel yatırımcıların dijital çağın sunduğu imkânlardan faydalanırken aynı zamanda tuzaklarından da korunabilmeleri için yazdım.

Kitapta sık sık geçmişle bugün karşılaştırıyorsunuz. Okuyucuyu 1980'lerin, 90'ların yatırım ortamına götürmenizin özel bir nedeni var mı?

Var, çünkü bugünü doğru anlayabilmek için nereden geldiğimizi bilmemiz gerekiyor. Bugün cep telefonumuzdan dünyanın herhangi bir borsasında saniyeler içinde işlem yapabiliyoruz. Oysa kariyerimin ilk yıllarında bilgiye ulaşmak haftalar alıyordu, işlemler telefonla, teleksle, fiziksel belgelerle yapılıyordu. O dönemlerde yaşanan aksaklıklar, suistimaller ve kayıplar bugünkü düzenlemelerin ve teknolojik altyapının neden bu kadar önemli olduğunu gösteriyor. Geçmiş anlatarak aslında bugünkü sistemin kıymetini ve risklerini daha net ortaya koymak istedim.

Dijitalleşmenin yatırımı "demokratikleştirdiğini" söylüyorsunuz ama

Yatırımcıların finansal ürünlere erişimi arttı ama doğru karar verme ihtiyacı daha da kritik hâle geldi.

aynı zamanda ciddi riskler barındırdığını da vurguluyorsunuz. Bu çelişkiyi nasıl açıklarsınız?

Aslında bu bir çelişki değil, madalyonun iki yüzü. Dijitalleşme sayesinde yatırım yapmak ucuzladı, hızlandı ve geniş kitlelere açıldı. Eskiden yalnızca büyük yatırımcıların erişebildiği ürünlere bugün küçük birikimlerle ulaşmak mümkün. Ancak bu kolaylık, yatırımcının sürekli işlem yapmasına, kısa vadeli düşünmesine ve sosyal medyada dolaşan yanlış veya yanıltıcı bilgilere kapılmasına da yol açıyor. Yani erişim arttı ama doğru karar verme ihtiyacı daha da kritik hâle geldi.

Kitapta davranışsal finans önemli bir yer tutuyor. Sizce

yatırımcıların en sık yaptığı davranışsal hatalar neler?

Bence Türkiye dev bir davranışsal finans laboratuvarı. Son yıllarda bu bilim dalına büyük ilgi duyuyorum. Bu alanda Parasal Konularda Yaptığımız Hatalar adlı bir kitap

Bireylerin tasarruf, birikim ve yatırım konularında yaptıkları en temel hata, duygularla hareket etmek.

yazdım ve beş senedir Sabancı Üniversitesi MBA Programı'nda davranışsal finans dersleri veriyorum. Bunun yanı sıra üniversitelerde ve şirketlerde konuşmalar yaparak bu alanda farkındalık yaratmaya çalışıyorum. Bireylerin tasarruf, birikim ve yatırım konularında yaptıkları en temel hata, duygularla hareket etmek. Korku ve açgözlülük hâlâ piyasaların en güçlü iki duygusu. Dijital platformlar bu duyguları sürekli tetikliyor: Anlık fiyatlar, bildirimler, sosyal medya yorumları... Yatırımcılar başkalarının ne yaptığına bakarak karar veriyor, yükselirken alıp düşerken

satıyor. Oysa uzun vadeli başarı; sabır, disiplin ve kendini tanıtmaktan geçiyor. Kitapta bu yüzden "nasıl bir yatırımcıyım?" sorusuna özel bir bölüm ayırdım.

Yapay zekâ ve robo-danışmanlar kitapta geniş yer buluyor. Sizce yapay zekâ yatırımcının yerini alabilir mi?

Hayır, alamaz. Ama yatırımcının çok güçlü bir yardımcısı olabilir. Yapay zekâ büyük veriyi analiz etme, maliyetleri düşürme ve sistematik karar alma konusunda çok başarılı. Robo-danışmanlar özellikle küçük

yatırımcılar için önemli bir fırsat. Ancak nihai karar hâlâ insana ait olmalı. Çünkü hedefler, risk algısı ve hayat koşulları kişisel. Yapay zekâyı bir pusula gibi düşünmek lazım; direksiyonu tamamen ona bırakmak doğru değil.

Türkiye'de yatırım kültürünü nasıl değerlendiriyorsunuz?

Açık konuşmak gerekirse sorunlu buluyorum. Uzun yıllar yüksek enflasyonla yaşamış bir toplumuz. Bu da bizi kısa vadeli düşünmeye, fırsatçılığa ve spekülasyona itti. Birikimlerimizin büyük kısmı gayrimenkul, döviz ve altında. Hisse senedi piyasasında ise çoğu zaman yatırım değil, adeta kumar oynanıyor. Oysa güçlü bir sermaye piyasası hem bireylerin refahı hem de ülke ekonomisi için hayati önemde.

Kitapta finansal okuryazarlık vurgusu dikkat çekiyor. Sizce nereden başlanmalı?

En başta tasarruf alışkanlığıyla. Geliriniz ne olursa olsun düzenli birikim yapmıyorsanız yatırımcı olamazsınız. Ardından risk-getiri ilişkisini anlamak, temel yatırım araçlarını tanımak ve kendi davranış kalıplarınızı fark etmek geliyor. Pek alışılmış bir yöntem değil ama, ben önsözde okuyuculara kitabın son bölümünden başlamalarını özellikle öneriyorum; çünkü orada kitabın özetini yapıyor ve onlara geleceğe yönelik bir yol haritası sunuyorum. Böylece okuyucunun, ayrıntılara boğulmadan önce büyük resmi görmesini ve kendi finansal yolculuğunu daha bilinçli ve sağlam bir zeminde planlamasını amaçlıyorum.

Dijital çağda bilgiye erişim çok kolay ama bilgi kirliliği de aynı ölçüde arttı. Yatırımcı bu ortamda nasıl ayakta kalabilir?

Seçici olarak. Her bilgi değerli değildir. Sosyal medyada dolaşan her yorum, her "tüyo" ciddiye alınmamalı. Kaynağı belli olmayan, sizi hızlı kazanca çağıran her öneri risklidir. Yatırımcıların kendi süzgeçlerini oluşturmaları gerekiyor. Bu da ancak temel bilgi, deneyim ve sağduyuyla mümkün.

Kitabınızda sık sık "finansal refah" kavramını kullanıyorsunuz. Finansal refah sizin için sadece para biriktirmek anlamına mı geliyor?

Kesinlikle hayır. Finansal refah, benim için parasal kaygıların hayatın merkezinden çekilmesi

Teknolojiden korkmayın ama ona teslim de olmayın. Dijital araçlar yatırımcının işini kolaylaştırır, fakat düşünme sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.

anlamına geliyor. Yani kişi, tüm enerjisini ay sonunu nasıl getireceğini düşünerek harcamıyorsa, geleceğe dair makul bir güven duygusu geliştirebiliyorsa finansal olarak daha özgürdür. Bu da yalnızca yüksek gelirle değil, doğru alışkanlıklarla mümkün.

Dijital çağda genç yatırımcılara özellikle hangi konuda uyarıda bulunmak istersiniz?

Genç yatırımcıların en büyük avantajı zaman, en büyük dezavantajı ise sabırsızlık. Sosyal medyada çok kısa sürede büyük kazanç hikâyeleri görüyorlar ve bunun norm olduğunu zannediyorlar. Oysa uzun vadeli yatırım sıkıcıdır; yavaş ilerler, disiplin ister. Gençlerin bu gerçeği ne kadar erken kabullenirlerse o kadar avantajlı olacaklarını düşünüyorum.

Kitabınızda teknolojiye mesafeli ama gerçekçi bir yaklaşım var. Okuyucuya vermek istediğiniz temel mesaj nedir?

Teknolojiden korkmayın ama

ona teslim de olmayın. Dijital araçlar yatırımcının işini kolaylaştırır, fakat düşünme sorumluluğunu ortadan kaldırmaz. Teknolojiyi bir kaldıraç olarak kullanmak gerekir; karar verici hâlâ insan olmalıdır.

Son olarak, Dijital Çağda Yatırım'ı okuyan bir yatırımcıda neyin değişmesini umuyorsunuz?

Daha sakin, daha bilinçli ve uzun vadeli düşünen bir yatırımcı profili. Okuyucunun, piyasaları yenmeye çalışmak yerine kendi davranışlarını yönetmeye odaklanmasını istiyorum. Eğer bu kitap, bir kişinin bile aceleyle yaptığı bir hatayı önlerse veya finansal geleceğiyle ilgili daha sağlıklı bir yol çizmesine katkı sağlarsa amacına ulaşmış demektir.

Değerli görüşleriniz için teşekkür ederiz.

Ben teşekkür ederim.

**Sermaye piyasaları politikalarına
katkıda bulunmak için kurulduk**

www.sepam.org.tr